

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Izmeriti do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 20 50 p, večji inserti petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upraviteljsko: Knjižnica alica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knjižnica alica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Nova afeta

Radikali se znajo braniti. Vsak Radicev udarec parirajo dvakratno; mesto da bi se branili, napadajo sami.

Tako je tudi z najnovejšim škandalno afero. Stjepan Radić je iznesel in napadel radikale; ti so kopje obrnili in tlačijo sedaj v blato Radića samega in njegove najožje prijatelje. Javnost pa gleda in strmi in ne ve, komu naj veruje. Obe stranki operirata z dokumenti in številkami, s konkretnimi podatki, obe odločno zanikata nasprotne trditve, odvrata vsako krivdo in jo valita na nasprotnika. Apodiktična trditev proti drugi. Ali sta obe strani nedolžni, obdolženi po krivici, ali pa obe krivi? Kdo ve? In kdo ve, ali bo zadeva sploh kdaj pojasnjena. Stjepan Radić je napadel v nedeljski številki »Jutarnjega lista« za spremembo zopet enkrat bivšega finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića. Očitno mu je med drugim, da je prejemal ves čas svojega ministirovanja plačo od Anglo-srbske banke, katere ravnatelj je bil, predno je postal minister, in h kateri se je po svoji demisiiji zopet povrnil. Dalje mu je očitno, da je vedel za goljufije, ki jih je zakrivila beogradska filijalka slovitih družbe Standard Oil Company s tem, da je s potvorenimi bilancami ogoljufala državo na davkih za 23 milijonov Din. Dr. Stojadinović je odgovoril v beograjskih listih. Prvo trditev je označil kot lažljivo kleveto, o drugi pa je izjavil, da mu ni ničesar znanega.

Zdaj so prešli radikali v protiofenzivo. Standard Oil Company je objavila v listih, da seveda bilanc ni falzificiral, da pa jo je radićevski minister trgovine in industrije dr. Krajača tega obdolžil in naperil proti njej preiskavo. To baše samo radi tega, da bi izsilil od družbe podkupnino v lepem znesku 5 milijonov dinarjev. Radikali so to seveda pograbili in odredili hišno preiskavo pri bivšem Krajačevem kabinetnem šefu dr. Pečarju in pri članu od Krajača postavljene preiskovalne komisije Šubiću. Ali je policija pri teh preiskavah kaj našla in kaj, še ni znano.

Dr. Pečar, dr. Krajača in Radić radikalne obdolžitve odločno negirajo, radikali in vodstvo Standard Oil Company jih ravno tako odločno vzdržujejo. Tako se nam nudi ista slika, kakor v medsebojnih obtožbah Radeta Pašića in Dragiša Stojadinovića, ki tudi drug drugega obsipata s konkretnimi obdolžitvami, a jih za svojo osebo oba odločno zavračata in označujeta kot izmišljotine, zlagane. Kakor se zdi javnosti nemogoče, da bi bilo vse, kar navajata Pašićev sin in Stojadinovićev zet drug proti drugemu, prosto izmišljeno, tako tudi ne more verjeti, da bi bila ta najnovejša gnusna afeta iz trte izvita. Kakor je g. Radić lahko miseln in vetrojniški v svojih izjavah, tako zelo gotovo ni, da bi očitno ugledni inozemski tvrdki falzificiranje bilanc, ako ne bi imel za to kakke podlage. In kakor je kapitalizem brez skrupulov, si od ameriške družbe težko mislimo, da bi se dala zlorabljati za podlo obrekovanje. Tako nujno vstaja šum, da je krivda na obeh straneh, da sta kompromitirani obe stranki. Srčna želja in nujna zahteva vse poštene javnosti je zato, da se gnusna afeta brezhibno razčisti.

Železniška nesreča v Sevnici

Tovorni vlak zavozil v drugega. — Lokomotiva in osem vagonov poškodovanih.

Sevnica, 21. aprila. Snoči se je zgodila v Sevnici, na progi Zidani most-Zagreb, železniška nesreča, ki k sreči ni zahtevala človeških žrtv, povzročila pa razmeroma veliko materialno škodo in zakrivila delno oviro prometa.

Ob 17.05 je privozil iz Zagreba prvi del tovornega vlaka št. 40. Stroj tega vlaka je na kretnici št. 15 skočil s tira, preskočil kretnico št. 13 in zapeljal na napačni tir št. 4. Na tem tiru je stal drug tovorni vlak, v katerega je zagrebški vlak zavozil s precejšnjo močjo. Njegova lokomotiva je bila skoraj popolnoma razbita, 8 vagonov pa več ali manj poškodovanih. Človeških žrtv, kakor omenjeno, ni bilo, ker sta se v zadnjem hipu rešila tudi strojevođa in kurjač. Škoda se ceni na 200 do 300.000 Din. Progo so že včeraj toliko očistili, da promet ponovno ni bil več oviran. Kaj je nesrečo zakrivilo, še ni točno ugotovljeno. Skoraj gotovo je bila pokvarjena kretnica št. 15, na kateri je lokomotiva skočila s tira.

Pod udarci korupcije...

Razburjenost v vladnih krogih. — Izjave obtoženih radićevskih uradnikov. — Obtoženi Šubić izjavlja, da je bil »nezvestno orodje za umazani posel«.

Beograd, 21. aprila. Včerajšnji dan je potekel v splošnem razburjenju vladnih krogov. Od ure do ure so prihajala nova odkritja o korupciji na svetlo. Posebno mučen vtis je zapustila izjava »Standard Oil Company«, ki obtožuje v direktni obliki najbližjo okolico Stjepana Radića in njegovih sodelavcev. Enak vtis je zapustila izjava finančnega ministra dr. Stojadinovića, kakor tudi dopis ameriškega poslanika v zadevi Standard Oil Company na bivšega ministrskega predsednika Nikola Pašića. Z vseni temi izjavami je težko kompromitiran kabinetni šef bivšega trgovinskega ministra dr. Krajača. Dr. Mirko Pečarju očitajo, da je izvršil velike zlorabe tudi pri raznih industrijskih podjetjih.

Današnji jutranjki prinašajo največ poročil o petrolejski aferi. Med temi poročili so zlasti zanimive izjave obtoženih radićevskih uradnikov, ki odločno zanikajo vsako krivdo. Bivši trgovinski minister dr. Krajača odgovarja bivšemu finančnemu ministru dr. Stojadinoviću in ga pozivlja, naj objavi vse, kar ve slabega o njem. Njegov kabinetni šef dr. Mirko Pečar takisto ob-

javlja v današnjih jutranjkih izjavah, v kateri gladko zanika obtožbe, ki so se pojavile proti njemu od strani Standard Oil Company. Dr. Pečar trdi, da ne pozna advokata, ki bi ga bil poslal v Pariz, da izsilil od Standard Oil Company 5 milijonov dinarjev za eventualno zatašanje preiskave.

Zanimiva je izjava, ki jo podaja drugi kompromitirani uradnik iz radićevske okolice, Šubić, ki trdi, da je pošten in da je izvrševal le odredbe ministrov in svojih predpostavljajev. Šubić obzluje, ako je bil izrabljen nezvestno kot orodje za umazan posel in priča, da bo preiskava pravična.

Končno priobčujejo listi izjavo beogradske policije, ki zatrjuje, da niso bile preiskave izvršene po naročilu političnega oddelka, nego po kriminalnem oddelku, da torej ne gre za politično, temveč za običajno kazensko dejanje. Polcija, da je prejela sporočilo, da so bile izvršene zlorabe in da se nahajajo dokazi o teh zlorabah in akti v rokah okrivljenih uradnikov dr. Pečarja in Šubića. Zato je odredila hišni preiskavi.

Radikali napovedujejo nova razkritja

Popoldne dobe novinarji baše nove podatke o radićevski korupciji. — Borbenost ministra dr. Nikića.

Beograd, 21. aprila. Razburjenje včerajšnjega dne se je danes dopoldne nekoliko pogojevalo. Nastalo je nekako zatišje pred burnimi dogodki, ki se bodo odigrali prihodnje dni. Ves interes politične javnosti se osredotočuje na napovedana odkritja od strani vlade, ki naj predstavljajo voditelja HSS Stjepana Radića v povsem nov luči. Popoldne bo minister za šume in rudnike dr. Nikić izročil novinarjem senzacionalne dokumente o Stjepanu Radiću. Od strani vlade se nadaljuje intenzivna kampanja proti Stjepanu Radiću, ki se bo nadaljevala tudi prihodnje dni. Glede na nove priključitve treh Radićevih disidentov Znidarića, Hrupića in Cimpra k Stjepanu Radiću kabinet ministra za šume in rudnike ni prejel nobenih ob-

vesti, ki bi ta povratak potrjevale ali demantirale.

V političnih krogih ni ostal neopažen poseben poslanec SLS dr. Kulovca v ministrskem predstvedstvu, kamor je odšel ob pol 11. Politični krogi pripisujejo temu posetu precejšnjo važnost ter ga raznovrstno komentirajo.

Beograd, 21. aprila. Politični krogi, ki stoje blizu vlade, trde, da bo vlada v prihodnjih dneh objavila nove senzacionalne dokumente, ki bodo prikazali v pravi luči vodilne politike Radićevske stranke. Posebno borbenost kaže minister dr. Nikić, ki je objubil novinarjem, da jim izroči danes in prihodnje dni zelo važne in senzacionalne dokumente.

Dr. Nikića posanci zopet zapuščajo

Izneverili so se mu trije poslanci. — Tudi dr. Preka ostane pri Radiću. — Lov za radićevci. — Ogromno zanimanje za jutrišnje sejo HSS.

Beograd, 21. aprila. Optimistično razpoloženje, ki je zavladalo včeraj dopoldne v dr. Nikićevih okoličinah radi novih prijav Radićevih poslancev, se je proti večeru pogojevalo. Doznalo se je namreč, da sta dva radićevska disidenti Znidarić in Hrupić že zapustila dr. Nikićev klub in obiskala včeraj Stjepana Radića, kateremu sta izjavila, da mu ostajata verna, ker sta bila prevarana. Tudi o poslancu Cimru iz Osjeka trde, da se vrne k Stjepanu Radiću in da zapusti dr. Nikića. Radićevska poslanka dr. Preka in Hadžoman izjavljata, da so bile brojavne vesti, ki so napovedovale njih pristop k dr. Nikićevemu klubu, zlagane in da vztrajata s Stjepanom Radićem. Izjava dr. Preke je vzbudila precejšnjo pozornost, ker je znano, da je spadal dr. Preka k najintimnejšim prijateljem ministra dr. Nikića.

Za radićevskimi poslanci je bila z dne dni izvršen pravica lov. Tako dr. Nikić kakor Stjepan Radić sta odpisala brezbroj svojih agentov v vse kraje, kjer so se momentano nahajali radićevski poslanci, da jih pridobije zase. Z izjemo 8 poslancev, katerih bivališče je trenutno neznan, so se že opredelili vsi ostali radićevski poslanci.

Pričeno pozornost je vzbudila tudi delstvo, da je včeraj zvečer odpotoval iz Beograda v Zagreb šef beogradskega detektivskega kora g. Mita Lazarević v spremstvu večjega šefila Zandarjev in detektivov. Beogradski detektivji so legitiimirali v zagrebških brezvalikih vse potnike. Detektivji imajo baše nalogo, da izvedejo podrobno preiskavo v aferi Radićev »Zadruž, hrv. banke« v Zagrebu, koje knjige so bile te dni zaplenjene po nalogu ministra za šume in rudnike dr. Nikića, baše radi velikih zlorab.

Ogromno zanimanje je zavladalo v javnosti kakor v političnih krogih za jutrišnje sejo Radiceve stranke, ker bo na podlagi razprav se seje razvidno, ali ostane Radićev klub kompakten in ali bo seja odobrila Radićevo taktiko zadnjega po-

leta. Obenem bo razvidno, ali bo razpolagala vlada s potrebno večino v zvezi z dr. Nikićev skupino.

Zagreb, 21. aprila. V posebni izdaji Radićevoga »Domaa«, ki prinaša razne pozdrave radićevskih organizacij na Hrvatskom in iz Dalmacije, se nahaja tudi tale pozdrav iz Ptuj za dne 18. t. m.:

»Zbor zaupnikov vaše stare vojske izreka svoje mu voditelju za modro politiko pravice kmetsko - delavskega naroda, za poštenje in proti korupciji neomajno zaupanje, pozivljajo Vas, da vstrajate v borbi za staro pravdo Matije Gubca. — Okrožni zbor slovenske kmetijske Radićevske stranke.«

Razum te brzoavke ni v »Domu« drugega pozdrava iz Slovenije, kar pomeni vsakor lepo spricevalo za iztreženeje slovenskega kmetijskega ljudstva.

Premogovna afeta na zagrebškem kolodvoru

Zagreb, 21. aprila. Komisija, ki je bila imenovana od bivšega ministra saborčaja g. Krste Miletića, da pregleda delovanje zagrebške železniške direkcije glede premoga, je zaključila preiskavo in se vrača v Beograd. V par dneh sestavi poročilo, kakor ga izroči ministru saborčaja dr. Vasi Jovanoviću. Po ugotovitvah te preiskovalne komisije je bila država oškodovana za približno 10 milijonov dinarjev. Glasom izjave prometnega ministra ne gre za tatvino, nego za nemarnost. Zagrebška direkcija je kupovala premog v mnogo večji meri, kakor ga je potrebovala. Stroji so se zalagali samo s premogom, ki je bil na vrhu, medtem ko so spodnje zaloge vsled atmosferskega delovanja razpadale v prah. Ako bo ugotovljena faktična krivda posrednih oseb in krivcev, kar iz dosedanjih poročil še ne izhaja, bodo najstrožje kaznovani.

Pred sklepom važnih pogodb z Avstrijo

Podpis arbitražnega pakta. — Pogajanja za konvencijo o sodni pomoči. — Obisk ministra dr. Ninčića na Dunaju.

Beograd, 21. aprila. Razsodišna pogodba med Poljsko in Avstrijo, ki je bila podpisana prejšnji petek na Dunaju, je našla tudi v Beogradu živahen odmev. Doznava se, da se je minister zunanjih del dr. Ninčić odločil, da uredi v najkrajšem času vprisanje enake razsodišne pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo. V to svrhu bo dr. Ninčić že začetkom maja posetil Dunaj, da osebo izvede vse potrebne razgovore.

Beograd, 21. aprila. V prihodnjih dneh se sestanejo na Dunaju naši in avstrijski delegati, ki bodo razpravljali o konvenciji glede pravne pomoči v ožjem smislu besede, o izročevanju krivcev in o izvrševanju obsodbe. Našo delegacijo sestavlja dr. Janko Babnik, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani in Zivko Pejić. Sestanek se vrši, čim ga pripravi avstrijska vlada.

Kralj v Boki Kotorski

Krst nove bojne ladje. — Dubrovnik, 21. aprila. Včeraj popoldne je prišel v Dubrovnik dvorni vlak z Nj. Vel. kraljem in suito. Na postaji se je zbrala ogromna masa, ki je pozdravila kralja. Kralj se ni ustavil v Dubrovniku, nego je nadaljeval pot v Boko Kotorsko, kjer se je danes dopoldne izvršil svečan krst naše bojne ladje.

Madžarska delegacija v Beogradu

Pogajanja za jugoslovensko-madžarsko trgovinsko pogodbo.

Beograd, 21. aprila. Včeraj je prisla v prestolico madžarska delegacija radi trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Madžarsko. Delegacija se je nastanila v hotelu »Excelsior«. Madžarsko delegacijo tvorijo Alfred Opavar, svetnik zunanjega ministrstva, Ferenczy, svetnik trgovinskega ministrstva, Barsa, svetnik poljedelkega ministrstva in De Seni Mikloš, podkonzul. Predsednik delegacije svetnik Opavar je izjavil novinarjem, da je prisla madžarska delegacija na poziv jugoslovenske vlade. Včeraj popoldne se je delegacija oglasila v ministrstvu zunanjih del, kjer se je predstavila. Pogajanja med madžarsko delegacijo in našimi delegati se prično danes dopoldne. Politični krogi pričakujejo, da potečejo pogajanja ugodno in da se v kratkem sedanja provizorna konvencija nadomesti z definitivno trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Madžarsko.

Rade Pašić obsojen na tri mesece zopora

Beograd, 21. aprila. Tukajšnje sodišče je v tožbi, ki jo je uperil bivši radikalni poslanec Ranković kot lastnik in urednik »Smotra« proti Rade Pašiću, obsodilo sina bivšega ministrskega predsednika Nikole Pašića na tri mesece zopora radi klevete. Rade Pašić je v nekem članku v beogradskem »Balkanu« imenoval Rankovića ist: z najgršimi in nečastnimi izrazi, za kar ga je sodišče obsodilo po zakonu o tisku radi klevete in uvrede.

Poljsko-ruska garancijska pogodba

Varšava, 21. aprila. Časopisje prinaša besedilo poljsko - ruske garantne pogodbe, ki je bila sklenjena za pet let. V tej pogodbi se obvezujeta obe stranki, da bosta štiti sedanjio politično neodvisnost in teritorialno nedotakljivost v slučaju vojne. Nobena stranka ne bo razpravljala o premirju ali o miru brez odobrenja druge stranke.

POLJSKA VLADNA KRIZA

Varšava, 21. aprila. Vsed sklepa socialnodemokratske stranke sta podala socialistična ministra Pavlicki in Siemski demisijo. Pričakovati je radi tega demisije cele vlade.

GLASILO LJUBE JOVANOVIĆA

Beograd, 21. aprila. Včeraj je izšel nov list Ljube Jovanovića pod imenom »Narodni Glasnik«. V listu se nadaljuje kampanja proti sinu Nikole Pašića Radetu radi znanih korupcijskih afer.

STRAŠEN UMOR V ZEMUNU

Drama ljubosumnosti. — Zemun, 21. aprila. V Nikolajevski ulici št. 47 je poštar Mato Puvinč včeraj z dvema udarcema v ledja umoril svojo ženo Genovefo iz ljubosumnosti, ker ga e hotela vreči iz stanovanja in živeti z nekim podporočnikom. Puvinč je po izvršenem strašnem zločinu odšel na polcijo in se prijavil.

Zunanjepolitični drobiž

Nemški listi poročajo, da namerava bavarski reaktorarji za 1. maja prirediti velike demonstracije nele proti socializmu in komunizmu, ampak tudi proti republikli. Baše so prvotno nameravali za ta dan zopet velik monarhistični puč, a so to namer sedaj opustili, ker so uvideli, da bi bila brezupna.

Madžarska vlada napoveduje, da bo predložila parlamentu zakonski načrt o pobujanju tajnih organizacij. Ker pa je znano, da so vsi današnji madžarski voditelji ali sami članj takih organizacij, ali pa pod njihovim močnim vplivom, ne veruje nihče, da bi vlada svojo obljubo izpolnila.

Med Mehiko in Vatikanom se pleče že delj časa oster konflikt, ki je dosegel svoj višek s tem, da mehiška vlada ne dovoli povratka v državo vatikanskemu nunciju, ki je bil iz Mehike začasno odsoten. Papež je izdal na mehiške škofe in vernike posebno okrožnico, v kateri protestira proti postopanju mehiških oblastj ter poziva škofe in duhovnike, da se ne udeležujejo nikakega političnega dela, da ne sodelujejo pri političnih strankah in ne pri političnih časopisih.

V ponedeljek se je vršil v Monakovem zanimiv proces. Znani vodja nemških fašistov Hitler je tožil bivšega odgovornega urednika »Berliner Tageblatta«, ker mu je ta očitno, da so Hitlerjevo akcijo finančno podpirali Francozi. Hitler se je čutil radi tega tem bolj užaljen, ker smatrajo on in njegovi pristaši, kakor je pri obravnavi paterično vzkliknil, Francijo za smrtnega sovraga nemškega naroda. Obtoženi odgovorni urednik res ni mogel svojega očitka dokazati in je bil obsodjen na 1000 mark (13.000 dinarjev) globe.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Malo ponudb, malo povpraševanja. Prodanih 3 vagone hrastovili neobrobjenih plohov od 80 mm, 2,80, 2,90, 3,10 m; 110 mm, 2,20, 2,30, 2,40, 2,50 m; vse od 22 cm naprej, media 30 cm, fco, meja, 1080 Din.

Zitni trg: malo ponudb in malo povpraševanja.

Efekt: 2½% drž. renta za vojno škodo 306-310; 7% invest. pos. iz leta 1921 74-76; Celjska posojilnica dd. 200-201; Ljubljanska kreditna banka 175; Merkantilna banka 100-104; Prva hrvatska štedionica 865-872; Kreditni zavod 165-175; Slavenska banka 50; Strojne tovarne in li-varne -95; Trboveljska premogokopa, družba 352-360; Združene papirnice 100; Stavbena družba dd. Ljubljana 50-60; Sešir dd. 110; 4½% kom. zad. dež. bke. 20-22; 4½% zast. l. kr. dež. bke. 20-22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.936-10.996, Praga 168.15-169.15, Pariz 188.03-190.03, Newyork 56.66-56.96, London 276-277.20, Trst 228.03-229.23, Berlin 13.5209-13.5609, Dunaj 800.64-804.64, Newyork 56.05-56.35.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 76-77.50, 2½% drž. rente za ratnu štetu 317-320, 315-316, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. eskomptna banka 105-3.50, Kreditna banka Zgb. 113-113.50, Hipotekarna banka 61-62, Jugobanka 98-98.50, Praštediona 870, Slavenska banka 50, Eksploatacija 25, Drava dd. Osijek 180-195, Sečerana Osijek 320, Nihag 30, Slavonija 42-43, Trboveljska 350.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.1125, Pariz 17.2375, Milan 20.8275, London 25.13, Newyork 517.875, Praga 15.35, Dunaj 73.05. Tržaška borza danes radi italijanskega državnega praznika ni poslovala.

TERMINSKA ŽITNA TRGOVINA NA MADŽARSKEM

Budimpešta, 21. aprila. Udruženje žitnih trgovcev je predložilo vladi, naj se s 1. julijem reaktivira žitna trgovina na terminu.

Nova velika korupcijska afeta?

Slovita Standard Oil Company je baje ogoljujala državo za 23 milijonov na davkih. — Radičevcem očitajo, da so hoteli pod to pretvezo od družbe izsiliti 5 milijonov.

V ospredje našega javnega življenja je stopila nova korupcijska afeta, v kateri so kompromitirani mnogi politiki in višji uradniki. Da bo javnost informirana o dogodku, ki bo igral brčes za veliko vlogo, priobčujemo podatke iz uverture tega korupcijskega plesa.

Kakor smo že včeraj poročali, so izvršili organi kazenskega oddelka beogradske policije v ponedeljek dopoldne v stanovanju bivšega šefa kabineta trgovin, ministra dr. Mirka Pečarja hišno preiskavo. Pečarjevo stanovanje je v hotelu »Ruski car«. Doma je bila samo Pečarjeva žena, ki je takoj obvestila o preiskavi svojega moža. Kmalu je prišel tudi dr. Pečar sam, ki so mu policijski organi predložili pismeno odredbo o preiskavi. Do hišne preiskave je prišlo zato, ker je policija domnevala, da skriva Pečar v svojem stanovanju razne uradne spise trgovinskega ministrstva. Policija je odredila, da se morajo preiskavi tudi vse njegove stvari. Preiskava je trajala nad 2 uri. Po končani preiskavi je zapečatila policija paket pism, več Pečarjeve korespondence in raznih drugih papirjev. Ob 15. so povabili Pečarja na policijo. Ker ga pa ni bilo doma, se je zglasil na policiji šele ob 17. Po zaslusanju, ki je trajalo 2 uri, je dal Pečar novinarjem nekatera pojasnila o svoji aferi.

Po njegovem mnenju je iskala policija prepis zapisnika komisije trgovinskega ministrstva o bilanci Standard Oil Company. Hišna preiskava ima po Pečarjevi izjavi politično ozadje in je v zvezi z najnovejšimi dogodki v naši notranji politiki. Isti dan se je vršila hišna preiskava tudi v stanovanju člana komisije trgovinskega ministrstva Stanimira Subića. Omenjeni komisiji je trgovinski minister dr. Kraljač poveril preiskavo v Standard Oil Company, ki je baje ponaredila svojo bilanco. Družba je baje spremenila večmilijonski dobiček v 313.000 Din deficita. S tem je bila naša država oškodovana na davkih za ogromen, milijonski znesek.

Ker je bil Subić član omenjene komisije, je prišlo do preiskave v njegovem stanovanju iz istega razloga, kakor pri Pečarju. Tekom današnje dne bo objavljen protokol o preiskavi, iz katerega bo razvidno, kdo je v tej aferi kompromitiran. V kabinetu ministrstva trgovine se je vršil tudi pregled knjig Glasbene banke. Ob tej priliki se je ugotovilo, da je prejel Rade Pašić 2 milijona čeških kron. Pečar izjavlja, da bi do preiskave v njegovem stanovanju ne prišlo, ako bi bila na krmlju prejšnja vlada RR. Pri pregledu zaplenjene korespondence baje niso našli ničesar, kar bi Pečarja kompromitiralo.

Beograjsko prebivalstvo govori zdaj samo o preiskavah v Pečarjevem in Subićevem stanovanju. V nekaterih krogih je krožila včeraj vest, da je prešla centrala družbe Standard Oil Company v Parizu od ulednih činiteljev iz Beograda te dni zaupno pismo, v katerem so zahtevali ogromen honorar, da se afeta potlači.

Zanimivo izjavo je poslalo včeraj beograjskim listom ravnateljstvo Jugo-

slovenske Standard Oil Company. Izjava se glasi:

»Današnja »Pravda« je priobčila pod naslovom »Druge Uzunovičeva vlada« članek g. Stepana Radiča, v katerem trdi, da je predložila naša družba potvrdjeno bilanco in da je s tem država oškodovana najmanj za 23.000.000 Din. Beograjski davčni urad je svoj čas pregledal naše knjige. Mi nismo prešli nobene obvestila o kakem sklepu. Zadeva je šele v razvoju. Ni prav, da se javno razpravlja o stvari, ki jo pristojne oblasti šele preiskujejo. Zato se za enkrat vzdržujemo vsakega pojasnila o tej zadevi.

Se med poslovanjem komisije beogradskega davčnega urada se je zglasil pri nas 22. februarja ob 9 dopoldne šef dr. Kraljačevega kabineta dr. Pečar z dvema gospodoma iz trgovinskega ministrstva čes, da je pooblaščen pregledati knjige naše družbe in ugotoviti bilanco. Predno pa obvelja delo dr. Pečarjeve komisije za točno in predno bo njegovo poročilo pravilno ocenjeno, mora biti g. Stepan Radič obveščen o sledečem:

1.) da je podpisal trgovinski minister sklep o preiskavi 20. februarja in da smo bili o tem obveščeni 22. februarja, da pa je odpotol 20. februarja zvečer v Pariz poseben emisar dr. Pečarja, ki je vzel s seboj fantastično komentirani angleški prevod tožbe proti naši družbi;

2.) da se je dr. Pečarjev emisar predstavil ravnateljem Standard Oil Company v Parizu 23. februarja. Predložil jim je na stroju pisan dopis in pojasnil naročilo dr. Pečarja, naj pridejo takoj v Beograd, da se osebno dogovori z njim, ker je situacija v njegovih rokah. Isto je ponovil ta emisar tudi direktorja Standarda v Zenevi;

3.) da je sprejel dr. Pečar 27. februarja ob 18. zvečer v svojem kabinetu ministrstva trgovine in industrije ob navzočnosti svojega emisarja iz Zeneve dožlečnega gospoda in da mu je rekel, da bo poročilo njegove komisije tako, kakor hoče on, če bo ustreženo njegovim zahtevam;

4.) da je neki beograjski odvetnik, h kateremu je poslal dr. Pečar dotičnega gospoda iz Zeneve, obvestiti družbo, da se da cela afeta s 5.000.000 Din aranzirati.

O vsem tem je bil takoj obveščen ameriški poslanik, nato pa ministrski predsednik Nikola Pašić, ki so mu bili izročeni tudi dokumenti o teh mahinacijah. Glede afere same izjavljamo, da družba na noben način ni skušala vplivati na sklep pristojnih oblasti. Družba je prepričana, da bo ameriški kapital tretiran pravilno in zakonito.

Ta izjava, ki očita radičevcem, da so z zlorabo uradne oblasti izsiljevali od ameriške družbe denar, je samoumevno vzbudila ogromno senzacijo. Radičevci vse v izjavi navedene trditve odločno zanikajo in jih označujejo za laž in obrekovanje. Z nervozno napetostjo pričakuje javnost nadaljnje razvoja te nove, škandalozne korupcijske afere.

Smolo je imel Janez Stupica iz Žužemberka, ki je bil že enkrat v Ljubljani, pa so ga radi raznih nerodnosti izgnali. Vendar pa mu je bilo dolgčas po Ljubljani in mož se je večkrat vračal v mesto. Nedavno pa je imel smolo, da je srečal na Stupico tako isti stražnik, ki ga je spoznal, ustavil in ga spremljal na policijo. To pa je Stupico tako ujezilo, da je nameril stražnika in uradnika. Pred sodnijo se je zagovarjal, da se na preloved povratka ne spominja, v Ljubljano pa je prišel, ker je hotel iti v bolnico radi oči. Ker mu tega niso mogli verovati, je bil mož obsojen na en mesec ječe. Ko je šilšal sodbo, se je mož hudo pridulil, da ne pride nikdar več v Ljubljano, če bi mu tudi letela pečena piščeta nasproti.

Zadnja pot Antona Foersterja

V soboto, 17. t. m. je v Novem mestu pri svojem sinu živeči Anton Foerster mirno, skoro neopazno umrl. Njegova sinova sta nam povedala, da je ugasnil, kakor ugasne lučica, ko ji poide olje. Bel, kakor golob je ležal v svoji postelji, odčen z redom Belega orla, obdan z nebrojem vencev, spokojen, zmagosonen, kajti premagal je smrt s svojimi deli, ki mu pišejo večni spomin v zgodovino naše muzike.

Ze jutrija z vlakom ob 6.10 smo se morali odpeljati, če smo hoteli biti navzoči pri vseh pogrebnih svečanostih. Bil je tu Matej Hubad, Jakob Aljaž, dr. Mantuani, dr. Cerin, Stanko Premrl, Josip Pavčič, dr. Zirovnik, dr. Kral, Anton Sever, jaz in še dokaj drugih, dalje zastopniki pev. dr. Ljubljanski Zvon in Ljubljane z zastavama. Ko bi bila železniška zveza ugodnejša, nas bi bilo še dokaj več.

Ze dolgo pre 3. je številno občinstvo obdalo dom pokojnika. Šolska mladina v spremstvu svojih učiteljev, profsorski zbor gimnazije, vse uradništvo, narod od blizu in daleč. Kmalu po 3. je opravil prošt. g. Cerin s številno asistenco pogrebne molitve pred hišo, moški pevski zbor novomeške Glasb. Matice je zapel žalostinko, črno krsto so dvignili v voz in dolgi sprevod je krenil v velikem ovinku v kapelo starega pokopališča. Tu je prošt odpel Libero, pevci so zapeli »Nad Zvezdami in sprevod je krenil na novo pokopališče.

Ko je ob odprtem grobu začel govoriti g. Hubad v imenu Prosvetne uprave, gledališča, konservatorija, Matične šole in zveze slov. pevskih zborov, so se z vozmi s kolodvora pripeljali pevci ljubljanske Glasbene Matice. Neveljeto se nam zdi, da bi neki srednješolski ravnatelj svojim pevcem-dijakom, članom Matičnega pevskega zbora udeležbo pri pogrebu prepovedal. Matej Hubad je v krasnem, izčrpnem govoru našel vsa nesmrtna dela pokojnika ter svoj govor zaključil s solzami. Nato je govoril dr. Zirovnik v imenu pev. zbora Glasbene Matice, dr. Mantuani v imenu Cecilijinega društva, Jakob Aljaž kot pokojnikov prijatelj skozi 60 let, jaz v imenu Filharmoničnega društva, Orkestralnega društva in za slov. skladatelje, Anton Sever za Slovence onstran državnih meja, dr. Kral, univerzitetni dekan v češkem jeziku v imenu svojih rojakov končno prof. Grm v imenu domačinov.

Nato je moški zbor Glasb. Matice, ki je k sreči zamogel prispeti pravčasno iz Ljubljane, pod Hubadovim vodstvom zapel močeno nagrobnico »Umrl je mož«, komponirano od pokojnika takorekoč zase, in Pavčičevo »Narodna nagrobnica«. Po iskrenem slovesu z rodbino blagega, velikega pokojnika smo morali takoj odhiteti na kolodvor.

Dolžnost vse naše omikane javnosti je, da se ostanki našega velikega mojstra Ant. Foersterja čimprej prepeljejo v častni grob ljubljanskega pokopališča.

— Č

Proti obolenju pljuč „VEDOMIN“

Emulzija pri početku tuberkuloze, bronhitisa, katara in drugih pljučnih bolezni, za naglo okrepitve organizma in za brzo izgonjanje lokalnih sprememb.

Pasta za ojačanje otvarjanja apetita pri oslabilih, nervoznih, malokrvnih, osobito pri škrofulozni, rahlični deci.

Napredaj v vseh apotekah. Laboratorij „Vedomin“ Beograd, Vajfertova 52. 1929 a

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.
Sreda, 21.: »Pygmalion«. E. Cetmek, 22.: »John Gabriel Borkman«. B. Petek, 23.: »Naša krls. F. Sobota, 24.: »Idiot«. Predstava v spomin obletnice Putjatove smrti. Izv.

Gostovanje ljubljanske opere v Sarajevu

Gostovanje ljubljanske opere v Sarajevu je do sedaj uspešno. Sarajevski listi prinašajo večinoma laskava ter obširna poročila, povdarjajoč, da prekasa ljubljanska opera vseh celozagrebsko in beogradsko. Tako piše n. pr. »Večerna pošta«: »Videli smo zagrebško in beogradsko opero in sedaj tudi ljubljansko. Prvi njen nastop v »Aidi« je dokazal in nas uveril, da homo z gostozvanjem ljubljanskega bolji zadovoljni nego smo bili v Zagrebu in Beogradu. Zagrabi in Beograd ljubljano podcenjujeta, dejansko pa je ljubljanska celozagrebska. Njen zbor je prvovrsten, orkester odličan. Slove nija je domovina pesmi in petja in prednjači s tem v Jugoslaviji.

V »Jugoslovenskem listu« pravi kritik Milan Čurčić: »Nastop ljubljanske opere v soboto zvečer v Verdijevo »Aido« je bil reprezentativni. Izvajanje tega Verdijevega dela je dalo v celoti rezultat umetniške vrednosti. G. Neffat kot dirigent se je trudil, držeč orkester v skladu z odrom, da da popoln, rasni akcept Verdijeve dramatik. Njegovemu bujnemu temperamentu je uspešno, da da popoln izraz in karakter Verdijeve muzike. G. Neffat ima na razpolago prvovrsten solistični ansambl, močan in discipliniran orkester ter odlično intonirane zborce.

Gledališče je bilo razprodano in prepolno. Publika je s frenetičnim aplavzom akklamirala naše umetnike. Ga. Thierryjeva in ga. Zaluđova ste prešli stopke.

O »Rigolettu« pravi kritik: »Izvajanje opere je bilo na višini tako v orkestralnem, kakor v pevskem oziru. Dirigent g. Balatka je diskretno vodil ves ansambl in uspešno mu je, da so prišle lepe in bogate melodije do popolnega izražanja.

Kritik pohvalno omenja g. Balabana v vlogi Rigoletta, go. Lovčeto, go. Thierryjevo, g. Banovca in zlasti g. Betetta. Ostale partije da niso bile najboljše zasedene. Moški zbor je bil odličen v vsakem oziru; Scenični del je bil bolj slab. Gledališče je bilo zopet prenapolnjeno. Publika je navdušeno večkrat pozvala soliste pred zastor.

— Predstave v ljubljanski dramli. Oporzamljamo občinstvo na današnji ponovitev duhovite in zabavne komedije »Pygmalion«. Komedija je imela dosedaj pri občinstvu lep uspeh. V četrtek bo repriza Ibsenovega »Borkmana«, pretresljive tragedije genialnega bankirja. V petek se igra v abinmanu Finžgarjeva ljudska igra »Naša krls«, v soboto proslavi Narodno gledališče obletnico smrti svojega odličnega režiserja in igralca Borisa Putjata z novonastudiranim romanom Dostojevskega Idiotom.

Uspeh slovenskega skriptatelja v Zagrebu. Na nedeljskem koncertu zagrebške Filharmonije so izvajali tudi suito »Ljubljanski akvareli« za godalni orkester, ki jo je sestavljal slovenski skladatelj in priznani glasbeni kritik Emil A. d. mi. č. Kritika hvallj zlasti zadnji stavek suite, »V zvezdi«.

Smrt dunajskega opernega pevca. V soboto je na Dunaju umrl bivši in vpočlenjeni dvorni operni pevec, baritonist Franc Neidl. Pokojnik je sodeloval polnih 14 let pri dunajski dvorani operi, težka nesreča pa mu je preprečila nadaljno kariero. Neidl se je nato posvetil kupčiji. Pokojnik je slovel kot glasovit pevec.

Zatvoritev Ronacherjevega gledališča na Dunaju. Znanu Ronacherjevo zabavno gledališče na Dunaju, ki je bilo že dle časa v težki krizi, je bilo v ponedeljek zatvorjeno. Krizo je povzročil neugoden materialni položaj gledališča, obstojala pa so tudi resna nasprotja med ravnateljem Pregerjem, lastnik posloplja, upniki in osobljem. Dolg gledališča znaša tri in pol milijarde avstrijskih kron.

Hudožestveniki tudi v Osljeju. Dne 20. 21. in 22. t. m. nastopijo Hudožestveniki iz Prage v osljskem Narodnem gledališču. Prvi večer imajo na sporedu Ostrovskega dramo »Uboštvo ni greh«, drugi večer bodo igrali »Živega mrtveca« od Leva Tolstega. Tretji večer pa so na repertoarju štiri inscenirane enodejanske pisatelja Čehova. Križna v Osljeju. V nedeljo, dne 19. t. m. je bila v osljskem gledališču premijera Križne drame »Vučjak«.

Beležnica

KOLENDAR.
Danes: sreda, 21. aprila 1926; katoličani: Dragomir; pravoslavni: 8. aprila, Irodion; muslimani: 8. sevala 1344; židje: 7. ijarja 5686.

Jutri: četrtek, 22. aprila 1926; katoličani: Soter, Kaj. Ljutomer; pravoslavni: 9. aprila, Eftihije; muslimani: 9. sevala 1344; židje: 8. ijarja 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.
Gledališče: opera zaprta, drama »Pygmalion«.

Kino Matica: »Ljubosumnost: Ljubljanski dvor: »Črni angeli; Ideal: »Cirkus Barnum«.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.
Gledališče: opera zaprta, drama »J. G. Borkman«.

Kino Matica: »Ljubosumnost: Ljubljanski dvor: »Konce Pompejev; Ideal: »Cirkus Barnum«.

DEŽURNE LEKARNE.
Sreda: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarič, Karlovska cesta.

Četrtek: Bahovec, Čevljarski most, Ustar, Sv. Petra cesta, Jošt, Celovška cesta, Spodnja Šiška.

Solnce zaide danes ob 18.52, vzide jutri ob 5.5 in zaide ob 18.53.

Mesec zaide ponoči ob 2.27, vzide jutri ob 3.9 in zaide v petek ob 2.59.

Da najboljši je to znanj.
Colombo Ceylon čaj!

Gluhoba je večinoma preprečljiva

Podatki čikaškega zdravstvenega departamenta dokazujejo, da je izmed 510.000 zdravniško pregledanih šolskih otrok v Chicagu trpelo 3000 otrok na ušesnih hihah in na več ali manj gluho. Približno 75 odstotkov vseh ušesnih slabosti pa se da preprečiti, kar pomenja, da imamo mnogo nepotrebne gluhohe.

Zdravstveni komisar mesta Chicago navaja vzroke, ki slabšajo sluh. V splošnem se gluhoaba navadno pojavlja najprej v otroških letih. Razširjena in bolne bezgavke. (tonsils) in otčeni adenoide (gobice v grlu) čestokrat povzročajo ušesne slabosti in končno privedejo jo do gluhohe. Skrlatca, osepnice (measles), navadni prehladi z nahodom in druge bolezni utegnejo tudi povzročiti slabost sluha. Tuje snovi, ki so prodrele v uho, so vzrok mnogih sitnosti zlasti pri otrocih. Skoraj vsak predmet, od fižola in steklenine do škurkov, so že kdaj našli v notranjosti otroških ušes. Taki predmeti ne le ovirajo sluh, marveč utegnejo povzročiti tudi nevarno vnetje organov za sluh in tudi stalno gluhoabo. Tudi ušesno maslo, dasi je naraven izloček v zunanji cevi uhlja, se lahko nabere in strdi, da ovira sluh.

Preprečitev gluhohe je v glavnem odvisna od preprečitve nalezljivih bolezni sploh. Odstranitev bolnih tonsil, adenoidov in raznih nosnih ovi utegne tudi preprečiti gluhoabo. Kadarkoli se otrok pritožuje radi bolečin v ušesih, treba obratiti paznjo na to. Mnogo ušesnih slabosti ne bi bilo, ako bi jih zdravili že v začetnih stopenjah. Ako pa se nečesar ne stori, postaja slabost čim dalje večja, dokler ne nastane popolna gluhoaba.

„Čajanka“ Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus-vaniljin sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

* Rekord samomorov v Berlinu. Kriminalna statistika samomorov v Berlinu je v nedeljo dosegla svoj rekord. V nedeljo je bilo izvršenih nič manj nego 12 samomorov, od katerih jih je pet uspešno. Večinoma samomorilcev so tvorili mladi ljudje. Tudi v soboto je bilo pet poskusnih samomorov. — A tudi Dunaj ne zaostaja za Berlinom.

* 20-letnica kalifornijskega potresa. V nedeljo je minulo 20 let, odkar je 18. aprila 1906 strahotni potres razrušil bujno se razvijajoče mesto San Francisco. 4000 ljudi je takrat našlo smrt pod ruševinami, škoda je znašala okrog 300 milijonov dolarjev (16 milijard Din).

Jack London:

90

Roman treh src

— Mar more biti ženska pravična, kadar ljubi? — je priznala Leoncie. — Samo moškim zadostuje v življenju poštenost. Ne smete pozabiti, da ženska brez ljubezni ne more živeti, da ji je ljubezen vse na svetu. Da, žalostna resnica, in vendar moram priznati, da je ženska pripravljena žrtvovati vse, tudi svojo čast in poštenost, kadar gre za ljubezen.

— Morda imate prav. Čast in poštenost je stvar razuma, ženska pa brez čustva ne more živeti. In vse, kar ji preostaja, je...

— Vrtoglavoost in kaprice... se je oglasila Leoncie.

Henry in carica sta ju poklicala in tako je bil porovor prekinjen. Odsila sta po strmi stezi ter se pridružila Henryju in carici tik pod ogromno pajčevino.

— Ali ste kdaj videli tako strašno pajčevino? — je vzkliknila Leoncie.

— Rad bi videl pajka, ki jo je spredel, — je dejal Henry.

— Sreča naša, da ni to edina pot, ki vodi iz tega brloga. — se je oglasila carica.

Vsi so jo začudeno pogledali. Pokazala je na potok, rekoč:

— Evo, to je naša pot. Znanje so mi vse strahote tega labirinta. V Ogledalu Sveta sem često videla to pot. Ko je umrla moja mati in ko so vrgli njeno truplo v vrtinec, sem pogledala v Ogledalo Sveta in opazila, kako so zanesli valovi truplo v ta-le tolmun, kjer je izginilo.

— Saj je bila mrtva! — se je oglasila Leoncie. In zopet sta se krasotici srdito spogledali.

— Med mojimi vojščaki, — je nadaljevala carica mirno, — je bil lep mladenič, ki se je spoznal tako daleč, da me je začel nadlegovati s svojimi ljubavnimi ponudbami. Živega so vrgli v vrtinec. Tudi njegovo usodo sem videla v Ogledalu Sveta. Ko je priplaval do tega kraja, je zlezal na suho. Videla sem, kako je splezal pod pajčevino, kako ga je nekaj vrglo nazaj in kako je padel v tolmun.

— Še ena žrtev! — je dejal Henry zamišljeno.

— Ne. Opazovala sem in dasi v temi nekaj časa nisem ničesar razločila, mi je Ogledalo Sveta kmalu pokazalo, da je spaval na površje široke reke, ki teče po zemlji. Priplaval je do brega in splezal nanj. Prav dobro se še spominjam, da je bil to levi breg. Izginil je med visokim drevjem, tako drevje, kakršnega v dolini izgubljenih duš ni.

Kakor Torres, tako so se tudi caričini spremljevalci bali deročega potoka in za vse na svetu bi ne bili skočili v tolmun, ki se je valil počasi proti

bližnji strmini, kjer je izginjala voda zopet v podzemlje.

— To-le je kup živalskih in človeških kosti, — jih je opozorila carica. — Tudi ta bitja so se bala podzemne poti in skušala priti na površje skozi odprtino v pajčevini. To-le so bili ljudje — le pogledite. Zdaj so ostale same kosti, ki se spreminje sčasoma v prah. Nihče ne pride živ skozi pajčevino.

— Pa naj bo, — je dejal Francis. — Kljub temu bi strašno rad videl solnce. Ostanite tu, jaz pa pregledam okolico in ugotovim, kaj je s to pajčevino.

Potegnil je iz zepa revolver, v katerem so bili nepremočni naboji najnovejše konstrukcije, in zlezel skozi odprtino v pajčevini. V hipu, ko je izginil, so ostali zasilasi njegove strele. In kmalu so ga znova zagledali. Umikal se je in neprestano streljal. Nato so videli, kako se je zavalil nanj ogromen pajk, ki se je krčil in zvijal od nešteti ran. Krogle iz Francisovega revolverja so preluknjale vse njegovo telo. Od ene kosmate noge do druge je meril dva yarda. Telo je bilo po obsegu in obliki podobno velikemu košu. Zavililo se je Francisu na rame in hrbet ter odskočilo. Noge so se še vedno krčile. Naposled se je ostudna žival zavalila v tolmun. Vsi štirje so videli, kako je voda bitnega pajka zanesla k strmini in potegnila pod skalo.

— Kjer je eden, mora bit še drugi, — je dejal Henry in se ozrl bočeje v odprtino, od koder je prihajala dnevna svetloba.

— Pot pod skalo je edina rešitev, — je ponovila carica. — Poidiva, dragi mož, objemi me in skupaj stopiva iz tega strašnega podzemlja. Ne smeš pozabiti, da zunanega sveta še nikoli nisem videla. Upam pa, da ga v tvojem naročju kmalu zagledam.

Razprostrla je roke in Francis se ni mogel upirati.

— Ta odprtina v steni je začetek globokega brezna, ki meri najmanj tisoč čevljev, — je pojasnil Francis Leonciji in Henryju. — Komaj sem pomolil glavo: sem zagledal onstran soteske prepad, nad njim pa ostudnega pajka. Nekaj sekund je bilo dovolj, da se prepričam, da je rešitev skozi odprtino v pajčevini izključena.

Vzel je carico v naročje in skočil v tolmun.

Henry je pritisnil k sebi Leoncio in že je hotel skočiti za Francisom, ko ga je Leoncie ustavila.

— Zakaj ste sprejeli Francisovo žrtev? — je vprašala vsa obupana.

— Zato, ker...

Umolknil je in jo začudeno pogledal.

— Zato, ker sem hotel imeti vas, — je odgovoril z drhtečim glasom. — Zato, ker sem bil z vami zaročen, dočim je bil Francis svoboden. Poleg tega se mi pa zdi, da je Francis s svojo usodo popolnoma zadovoljen. V vlogi caričinega moža se počuti prav dobro.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1926.

— **Kralj v Dubrovniku.** Iz Ljube se je kralj Aleksander včeraj napotil do izviru Bosne, na kar je priredil v Ljubljani večerjo, na katero so bili povabljeni predstavniki sarajevskih vojnih in civilnih oblasti. S povabljenici se je kralj pristrčno razgovarjal. Nato je odpotoval proti Dubrovniku, kjer ostane nekaj dni.

— **Dr. Trumbić — kandidat za splitskega župana.** Federalistična stranka v Splitu deluje na to, da si zagotovi za predstoječe občinske volitve sodelovanje delavstva, ki bo po svojem številu odločalo o izidu občinskih volitev v Splitu. Federalisti kandidirajo za splitskega župana dr. Trumbića.

— **Odlikovanje vinarja.** Češkoslovaški poslanec Šeba je izročil v ponedeljek uradni «Samouprave» M. Zivanoviču red Belega leva, s katerim ga je odlikoval prezident Masaryk.

— **Preiskava proti profesorstvu.** Dr. Trumbić je včeraj napotil do izviru Bosne, na kar je priredil v Ljubljani večerjo, na katero so bili povabljeni predstavniki sarajevskih vojnih in civilnih oblasti. S povabljenici se je kralj pristrčno razgovarjal. Nato je odpotoval proti Dubrovniku, kjer ostane nekaj dni.

— **Pravoslavni veličnočni prazniki.** Glasom sklepa ministrskega sveta imajo vsi državni uradniki pravoslavne vere o pravoslavni veliki noči (2.—4. maja) dva dni prostu. Uradniki druge vere imajo prost samo v nedeljo.

— **Iz državne službe.** Premeščen je z Jesenic v Zagreb inšpektor finančne kontrole Alojz Armelini; iz Požarevca je premeščen v Celje inšpektor finančne kontrole Aleksander Labaš; iz Ljubljane je premeščen v Beograd glavni revizor carinarnice Janko Janković; v višjo skupino je pomaknjen upravitelj gluhonemice v Zagrebu Josip Medved; naknadno je razvrščen računski revident Viktor Kalželi.

— **Dr. Vukašin Marković pred dunajskim sodiščem.** Kakor smo s svojimi poročili, je bil nedavno v Badnu pri Dunaju aretirani znani črnogorski odmetnik in komunistični voditelj dr. Vukašin Marković. Ker ga naše oblasti zasledujejo radi običajnih razbojstev, zahtevajo njegovo izročitve od avstrijske vlade. Dr. Marković je bil zato prepeljan na Dunaj, kjer se nahaja v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča. Izgovarja se, da so njegovi delikti političnega značaja in da zato v smislu mednarodnih običajev ne more biti izročen Jugoslaviji. Avstrijske sodne oblasti še niso sklepale, kaj store z njim, zaenkrat pa so postavile dr. Markoviča pred sodišče, kjer se je moral zagovarjati radi napadnega pomena lista in radi napadne prijave policiji. Obsojen je bil na 48 ur zapora, ki pa ga je že odsedel. Kljub temu ostane še nadalje v zaporu, dokler ne bo rešeno vprašanje, ali ga izroče Jugoslaviji ali ne.

— **Direktna zveza Ljubljana — Sušak.** Pričeniš s 25. aprilom t. l. dalje vozi na progi Novo mesto — Karlovac dnevno redno vlak št. 1009, odhod iz Novoga mesta ob 1.28, prihod v Karlovac ob 4.05, t. j. podaljšanje vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.00 uri, in na progi Ljubljana gl. k. — Novo mesto vlak št. 1013, odhod iz Ljubljane ob 10.10, prihod v Novo mesto ob 13.04. Nadalje vozi pričeniš od 26. t. m. na progi Karlovac — Ljubljana dnevno redno vlak št. 1010, odhod iz Karlovca ob 0.17, prihod v Ljubljano ob 5.10. Z vpeljavo tega nočnega para vlakov bo vpostavljen zopet direktna zveza Ljubljana — Sušak, kar pričneta s istim dnevno vožnjem med Zagrebom in Sušakom priključna brzovlaka. Prihod tega brzovlaka v Sušak je ob 9.01 ter odhod ob 18.37. Pri obeh vlakih se nahaja direktni kurzni voz München — Sušak in obratno. — Nadalje pričneta vožnja pričeniš z 2. majem t. l. dalje na progi Ljubljana gl. k. — Bistrica Bohinjsko jezero in Ljubljana gl. k. — Kamnik običajni nedeljski izletniški vlaki.

— **Velikonočni prazniki.** Na podlagi sklepa ministrskega sveta bodo imeli vsi državni uradniki pravoslavne vere za velikonočne praznike dva dni odmora. Činovniki, ki niso pravoslavne vere, bodo delali na pravoslavno Veliko noč.

— **Pomoč zasebnim bolnicam.** V novem proračunu ministrstva za narodno zdravje je odobreno pol milijona dinarjev za pomoč zasebnim bolnicam. Večji del te svote bo že ta mesec razdeljen, ostanek bo pridržan za nove potrebe.

— **Tečaj za vojaške — analabete.** Kakor vsako leto, se bodo vršili tudi letos po garnizijah v mestih za vojaške novince — analabete pehote in artiljerije šolski učni tečaj po osnovnošolskem učitelstvu. Pouk obsega šolske predmete: citanje, pisanje in računanje. Ob zaključku tečaja je izpit v prisotnosti zastopnikov šolskih in vojaških oblasti.

— **Predavanje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.** V nedeljo 18. t. m. je priredil OUZD v Ljubljani skupno z Državnim higijenskim zavodom predavanje v Senti Pavlu pri Preboldu o socialnem zavarovanju in oblihi higijeni. Za to predavanje je vladalo veliko zanimanje in se ga je udeležilo nad 200 oseb. Predavanje je otvoril zastopnik urada, ki je navzočim pojasnil velik pomen in socialno ter gospodarsko važnost zavarovanja. Opozoril je tudi na velike davke, ki jih uživajo zavarovalci in ki bi morale biti še popolnejše, ako bi se posredno preprečilo vsako izkoriščanje zavarovanja. Zato hoče okrožni urad s predavanji širiti umevanja za naloge in opozorjati člane na veliko važnost rednega in higijenskega življenja. Zdravnik Državnega higijenskega zavoda g. dr. Hribar je na to v kratkih besedah, ki so bile spremljane z zanimivim filmom, predložil navzočim, kako se nalažijo in največkrat prenašajo nalezljive bolezni, ki imajo težke posledice. Prihodnje predavanje priredi Okrožni urad v nedeljo dne 25. t. m. v Mariboru, v mestnem kinu. Okrožni urad prosi delavce in delodajalske organizacije, da takim predavanjem posvečajo največjo pažnjo, ker so taka predava-

nja sposobna, da odstranijo marsikatero utemeljeno ali neutemeljeno kritiko o socialnem zavarovanju.

— **Izlet »Probude« preko Nemčije v Belgijo in Anglijo.** Na različna vprašanja glede izleta »Probude« v velikih počitnicah nanašamo, da prirediteljsko društvo okrog 16. julija tritedensko počitnično potovanje preko Salzburga, Münchena, Strassbourga, Luxembourga, Bruslja in Ostenda v London in se vrne preko Southampton, Hamburga, Berlina, Drazden, Praga in Dunaja v Ljubljano. Natančne informacije se bodo interesentom doposlele okrog 1. maja t. l. Prijave sprejema »Probuda«, gospodarski odsek, Ljubljana, Resljeva cesta 13-11.

— **Smrtna kesa.** Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Marija Dobrovolt, roj. Škof. Bila je skromna in blaga žena. Pogreb je danes ob 15. popoldne na verško pokopališče. — Tragična smrt je umrl včeraj uslužbenec državne železnice g. Ludovik Wernig. Pogreb bo v četrtek ob 4. popoldne s Hranilnišne ceste 8. Blag jima spomin! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— **Oče po nesreči ustrelil hčerko.** V soboto se je primerila težka nesreča na Ptujski gori. Posestnik Škrlje je čistil v veži svojo lovsko puško. Istočasno je stopila v vežo njegova jedina 20letna hčerka. Nesreča je hotela, da se je Škrlje baš v tem hipu sprožila puška. Strel je mladenco zadell v prsa. Težko ranjena se je zgrudila na tla, dve uri kasneje pa je podlegla poškodbam. Tragična smrt mladence je vzbudila povsod splošno sočutje.

— **Smrt pod motornim kolesom.** V Sindencih pri Mariboru je v soboto neki neznanec z motorjem povozil 51 letno posestnico Ivano Nabergoj iz Sv. Jurija ob Pesnici. Žena je dobila težke poškodbe in so jo prepeljali v bolnico, kjer je pa drugo jutro podlegla poškodbam. Zdi se, da je podlegla srčni kapi vsled prestanega strahu.

— **Samomor v Ptuj.** V Ptuj se je v nedeljo na jablani obesil postrežek in branjec Pfeifer, Cokolji 23. je zapustil svoje stanovanje in odšel v Ljudski vrt, kjer je izvršil samomor. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

VI VEMETE VAŠ DENAR SKOZ OKNO?

če kupite nogavice brez žiga „ključ“, ker eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro, zeleno ali zlato)

„ključ“

traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupila eden par in preprečite sel

Iz Ljubljane

— **Iz Olespava mesta.** To pomlad so pričeli zopet nekateri posestniki prenavljati zunanje lice svojih hiš in pripadajočih poslopij, kar služi v znatno olespavo mesta. Mestna občina pa je prišla s svežimi nasadi v parkih in šetališčih. Edino izjemo dela že nečaja časa sem le »park« na Ambrozevem trgu, ki je neurejen in razdrapan ter bi ga bilo treba primerno zrahljati, naseliti s svežim travnim semenom in nasaditi nekaj grmičevja na terasi in ob kraju, obenem pa seveda zavarovati z nizko ograjo, morda z žico na kolen.

— **Iz Nova odvetniška pisarna.** V pokoj je stopil na lastno prošnjo višji deželno-sodni svetnik v Ljubljani g. dr. Ivan Modic ter otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Gradišče št. 10, poleg dramskega gledališča. (Glej inserat!)

— **Iz Nove ulice in ceste.** Poroča se nam: Mnogo novonastavljenih ulic še nima svojih tabel; isto velja tudi glede nekaterih prekrščenih. Vseled tega se pojavljajo zmede pri iskanju naslovilencev, ki jih iščejo razne stranke, poštni in uslužbenec raznih uradov ter privatnih tvrdi. Dobro bi bilo, da se take zadeve čim bolj pospešijo.

— **Iz Oddaja košnje.** V soboto 24. t. m. ob 9. popoldne se bo vršila prostovoljna javna dražba košnje na mestnih poljih in štrahovnih v trnovskem predmestju za dobo treh let. Zbirališče dražiteljev je na mostu Opekarske ceste. Zakupnino bo plačati takoj po končani dražbi. Interesenti se vabijo, da se napovedane dražbe udeležijo.

— **Iz Deložacija.** Poroča se nam: Na Sv. Petra nasipu kampira družina nekega filakarskega hlapca, broječa 9 oseb, že par tednov na prostem: svojo sobno opravilo ima pod plahto. Zastlino stanovanje ji je bilo že parkrat obljubljeno, a nima ga še doslej ne! — **Iz Vidovčev klub v Ljubljani** poziva vse člane na članski sestanek, ki se bo vršil v četrtek dne 22. aprila t. l. ob 7. zvečer v Naronem domu v sobi »Bratstva«. Radi važnosti prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik.

— **Iz J. A. D. »Triglav« v Ljubljani.** V četrtek dne 22. aprila ob 20. zvečer se vrši članski sestanek v društvenih prostorih. Debatu o počitniški turneji. Udeležba strogo obvezna. 447n

— **Iz V spomin pokojnega Steva Miholiča** so darovali njegovi prijatelji pri Bončarju 500 dinarjev društvu »Skrb za mladino«. Najlepša hvala!

— **Iz Kolo jugoslovenskih sester** bo imelo v četrtek 22. aprila ob 16. redno odborovo sejo. 448n

— **»Brezalkoholna produkcija«** Ljubljana, Poljanski nasip 10/3 pošlje vsakemu naročniku »Sl. Naroda« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal! 92/T

— **Došla krasna izbira otroških obleke** in plaščov. Kristof-Bučar, Ljubljana. 58

Iz Celja

— **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 12. do 18. aprila se je zaklalo: 17 volov, 23 krav, 4 telce, 31 telet, 26 svinj, 1 ovca in 3 kozliči. — Uvozilo se je: 701 kg govedine, 1431 kg teletine in 350 kg svinjine.

— **Oddajo del.** Mestna občina celjska razpisuje oddajo stavbenih del za popravilo mrtvašnice in pleskarskih del za preplekanje železne ograje pri novem oddelku na mestnem pokopališču. Kolkovane ponudbe je oddati do 10. maja pri mestnem magistratu.

— **Dijaška akademija.** Dijaki državne realne gimnazije v Celju priredijo dne 1. maja ob 20. v mestnem gledališču dijaško akademijo. Na sporedu so pevske točke in orkestralne točke. Čisti dobiček je namenjen Društvu za revne učence na državni realni gimnaziji.

— **Javno tombolo priredi** dne 2. maja v Kinn Gaberje Društvo za revne otroke v Gaberju.

Obleke lastnega izdelka vam nudi najceneje

Jos. Rojina

Ljubljana, Aleksandrova cesta 5

Gospodarstvo

Trgovinski stiki med Jugoslavijo in Ameriko

Leta 1924 je Jugoslavija uvozila iz Amerike sledeče glavne produkte, navedene zaporedno po njihovi važnosti: mast — 37 % vsega ameriškega uvoza —; petrolejski produkti, zlasti petrolej; kože in krzna; avtomobili in motocikli; bombaževine in surov bombaž; parni stroji in motorji na turbine, plin in drugo; pisarniške potrebščine, zlasti registrirane blagajne, rač. stroji in pisalni stroji; rafinirano bakro; ekstrakt za strojenje; rastlinska olja.

Skupna vrednost uvoza iz Združenih držav je znašala l. 1924 približno 4.115.000 dolarjev. Sodeč po razpoložljivih podatkih se je v l. 1925 vrednost ameriškega uvoza povišala za približno 50 %. Povišek je zlasti pripisati prodaji avtomobilskih produktov.

Te številke bi se pa znatno povišale, ako računamo vse blago ameriškega izvora, ki je prišlo v Jugoslavijo skozi druge roke, zlasti preko Dunaja, Liverpoola in Trsta. Tako je v uradnih podatkih navedena le ena petina uvoženega bombaža kot ameriški bombaž. Konzularna poročila pa potrjujejo, da izvirja iz Amerike tri petine vsega bombaža, uvoženega v Jugoslavijo. Isto velja o avtomobilih.

Skupna vrednost blaga, ki ga je Jugoslavija izvozila v Združene države, se je glasom deklaracij pri obeh ameriških konzulatih povečala od približno enega milijona dolarjev v l. 1924 na okoli 1.750.000 dolarjev v l. 1925. Na pesno kašo in surovi baker odpade 600.000 dolarjev tega poviška. Manjši povišek gre na račun bavskita, nadalje kozijih, kozličjih in ovčjih kož in buhača. Lesna kaša in umetna gnojila so tvorila dve petini vsega izvoza v Združene države v l. 1924 in so l. 1925 tudi spadala med poglavitno izvozno blago, ali izvoz je bil nekoliko manjši. Krzna, jeshovo olje, brusniki in hmelj so tudi precej važni predmeti jugoslovenskega izvoza v Ameriko. Večina teh predmetov, ki jih Amerika uvaža v velikem obsegu, se nahajajo v Jugoslaviji v zadostni količini, tako da tvorijo možnost za znatno večjo trgovino.

K temu seznamu se lahko doda nekoliko predmetov, ki do sedaj niso bili uvoženi iz Jugoslavije, kot strojila, kemične snovi (apnenec, karbonat, kaustična soda, amoniakova soda itd.) in nekateri manjši predmeti, kot gobe.

— **g Trgovinska pogajanja z Albanijo.** Včeraj so se pričela v poslopuju zunanega ministrstva pogajanja o trgovinski pogodbi z Madžarsko. Šef naše delegacije je dr. Rybač. Z Madžarsko že imamo trgovinsko pogodbo, ki je pa parlamenta obeh držav nista ratificirala. Zdaj gre za popolno carinsko pogodbo s tarifnim delom. Razpravljajo se bo v prvi vrsti o splošnem delu trgovinske pogodbe. Drugi, tarifni del, zahteva temeljito pripravo. Nato bo izdelana veteranska konvencija. Končno bo sklenjen tekst konvencije o obmejnem prometu, ki je bila v glavnih potezih že sestavljena povodom dosedanjih pogajanj v Budimpešti.

— **g Trgovinska pogajanja z Albanijo.** Pogajanja o trgovinski pogodbi z Albanijo se razvijajo povoljno. Albanska delegacija je z zadovoljstvom sprejela naš delegat pogodbe. Zahtevala je samo nekatere manjše spremembe, ki pa niso bistvene. Izrazil je tudi željo, da se uredi vprašanje prevoza albanske pošte na naših ladjah. Zdaj se pripravljajo konvencija o obmejnem prometu, konzularna konvencija in konvencija o ekstradiraciji zločincev.

— **g Cene soli za ribice in industrijska podjetja.** V novem finančnem zakonu je odredba, po kateri dobivajo ribiči in industrijska podjetja sol iz državnih monopolskih skladišč za polovično ceno ne glede na to, dali jo porabijo za izvozne izdelke ali pa za domačo potrebo. Belo morsko sol dobivajo po 120, sivo pa po 115 Din — 100 kg.

— **g Delo tarifnega odbora.** Prva in druga sekcija tarifnega odbora sta imeli od 12. do 16. t. m. seje na Sušaku. Razpravljalo se je o tarifah za Sušak, Liko in Hercegovino, dalje o tarifah za prevoz žita, moke, gnojiva, cementa in vina. Sklenjeno je bilo ba, je, da se razširi tarifna odredba, ki govori o 50 % popustu za prevoz gradbenega lesa iz Slovenije preko Raketa v Trst in na Reko, tudi na Sušak, kar bi ugodno vplivalo na promet v sušakem pristanišču.

Levinja v beograjskem gledališču

Med produkcijo indijskega fakirja je ušla velika levinja v dvorano med publiko in povzročila strahovito paniko.

»Levinja je ušla! Rešite se!«
Ta obupni krik se je razlegal v nedeljo zvečer v varijeteju »Kazina« v Beogradu. V varijeteju, ki se nahaja na Terezijah, daje vsak večer predstave fakir in hipnotizer Tu Rama. Fakir dela razne ekscentrične eksperimente, glavna točka njegovega programa pa je hipnotiziranje živali, krokodilov, kač in levov, s katerimi dela kar hoče.

V Beogradu so izvajanja Tu Rame vzbudila veliko pozornost. Zato je bil dnevno velik naval občinstva na varijete. V nedeljo zvečer je bila velika dvorana polna sveta, ki je nestrpno čakal fakirjevega nastopa. Ko je bil Rama izvedel razne eksperimente, je pričel s hipnotiziranjem živali. Iz majhne kletke je spustil na zamreženi oder ogromnega leva. Brez vsakega napora je fakir leva popolnoma hipnotiziral. Nato se je lotil hipnotiziranja krokodila. Publika je bila tako zavzeta, da ni niti malo slutila, kaka nevarnost ji preti.

Dočim je bil Tu Rama zaposlen s hipnotiziranjem krokodila, se je neopazno izmuzala iz svoje kletke velika levinja, se neopazeno spazila v garderobo in skozi kratek hodnik neženirano odšla v dvorano med publiko. Neka dama, ki jo je opazila prva, je glasno kriknila in se onesvestila. Istočasno pa je zadonel zgoraj opisani obupni krik. Šele sedaj so ljudje zagledali levinjo.

Naravno, da je v dvorani nastala strahovita panika. Ljudje so vstali s sedežev in drveli k vratom, da se rešijo. Nekateri so se zatekli v prostore za toaleto ter se zaklenili, drugi so obseleli kot priklovanji, od strahu nevedoč, kaj bi počeli. Situacija je bila obupna. Ženske so vreščale, pri vratih je nastal pretep, ker se je vse borilo za izhod in bati se je bilo katastrofe.

General Lukov umri

V Sofiji je umrl v soboto rez. general Ivan Lukov. Rojen je bil l. 1871 v Gabrovu. Studiral je rusko generalštabno akademijo. Bil je dolga leta vojaški ataše v Parizu in Petrogradu. Za časa balkanske vojne je bil načelnik štaba I. bolgarske divizije pod poveljstvom generala Toševa. Svetovne vojne se je udeležil kot načelnik operativnega oddelka pri štahu bolgarske armade. Pozneje je prevzel vodstvo generalnega štaba in naposled poveljstvo II. armade. Bil je tudi član bolgarske delegacije, ki je sklenila solunsko premirje. Mirovne konference v Parizu se je udeležil kot vojaški izvedenec. Po vojni je bil predsednik združenja bolgarskih rezervnih častnikov. General Lukov je bil eden najinteligentnejših bolgarskih častnikov, odlični vojaški strokovnjak in izvrsten govornik.

Sport

— **Avtomobilska karta države SHS.** Vojni geografski institut v Beogradu je izdelal avtomobilsko karto naše države v izmeri 1 : 500.000. Karta se more naročiti pri navedenem institutu v Beogradu. Komad stane 100 Din.

— **Novi trener S. K. Maribora.** I. S. S. K. Maribor je angažiral za svojega trenerja znanega madžarskega sportnika Sandorja Bohaca. Bohacs bo treniral nogometaše in lahkotletce.

— **Sarajevske nedeljske tekme:** Sparta — Hajduk 3 : 2 (1 : 1). Sasek je v Mostarju porazil S. K. Zrinjski 4 : 2.

— **Gradjanski : Hajduk.** Tekmi Gradjanski : Hajduk sta perfektirani in se vršita v soboto in nedeljo. Obe moštvi nastopita v kompletni postavi. **Gradjanski:** Mihelič, Mantler, Remec, Hitrec, Ivanič, Vragović, Saraz, Pasinek, Perška, Babič, Giller. **Hajduk:** Gazari, Rodin, Bonačič, Gazari II. Kurir, Poduje II. Poduje I, Benčič, Markovina, Bonačič I. Radič.

— **Dunajski Wacker v Zagrebu.** Dne 1. in 2. maja gostuje v Zagrebu prvotredno profesionalno moštvo dunajškega S. K. Wacker. Wacker igra oba dni proti Haški. V moštvo Dunajčanov igrajo stari internacionalci Resch, Kuthan in Bauer.

— **Slabi izgledi dunajskih profesionalcev.** Dunajskemu profesionalizmu ne bijejo dobre ure. Nade, ki so jih profesionalci stavili v komercializacijo nogometa, se niso izpolnile. Vsi klubi plavajo v velikanskih dolgovih, nekateri stoje celo pred popolno propastjo. Najbolj zadolženi so na Dunaju tisti klubi, ki imajo največje dohodke, dočim stoje manjši klubi mnogo ugodnejše. Povprečno dosega skupne plače najmočnejših klubov, to je plače za prvo moštvo 50 do 60.000 din.

Ta trenutek se je oglašil mogočni fakirjev glas: »Gospoda, prosim vas, bodite mirni in ostanite na sedežih. To pa je bilo kakor olje na ogenj. V dvorani je nastala še večja gneča. Ženske so padale v nezavest. Ljudje so kakor brez uma begali semtja, pustec vse svoje stvari, plašče, torbice, klobuke in drugo na sedežih.

Samo ena se ni razburjala: levinja. Mirno je stala sredi dvorane, srepro in začudeno motreč nore ljudi. V tem je pristopil k njej fakir in uspešno mu je levinjo kljub njenemu odporu odtirati nazaj v njeno kletko.

Del publike se je nato vrnil v dvorano, večina ljudi pa je bila preveč razburjena in je raje odšla domov. Policija je sedaj Rami prepovedala nadaljne eksperimente z levi.

13 letni krvni osvobodnik.

V selu Lipak v bližini Kosovske Mitrovice, je izvršil 13-letni arnavski dečko Nezim Mahmut uboj iz krvne osvete. Lanskega leta je Nezimov oče ubil nekega sorodnika svojega soseda Murata. Murat je nato najel albanskega kačaka, ki je ubil Nezimovega očeta. Radi tega je moral po arnavskih običajih Mahmutov 13-letni edini sin osvetiti očetovo smrt. Majka je malega Nezima oblekla v novo obleko in mu naročila, naj gre v Mitrovico in ubije Murata. Dečko je odšel do Muratove hiše, kjer pa ni mogel izvršiti ukaza. Ko se je vrnil, ga je mati silno pokarala in ga ponovno odpeljala v Mitrovico, hrabrečete na krvav zločin. Dopovedala mu je, kako je njegova sveta dolžnost, da osveti očetovo smrt. Mali Nezim je odšel v Mitrovico in ubil Murata. Nato se je prijavil oblastem.

narjev, manjši klubi plačajo svojemu prvemu moštvo 10 do 15.000 Din. Vodstva profesionalnih klubov so mnenja, da so plače previsoke. Radi tega bo prišlo na sledečem odpovednem terminu dne 15. maja do velikih odpovedi. Govore o 50 odpovedih profesionalnim igralcem, kar bo seveda znatno znižalo vse plače profesionalnih sportnikov.

— **Ilija L. : Ilija rezerva.** Jutri v četrtek ob 17.30 se vrši na prostoru Ilije klubsko tekma med I. moštvom in rezervno Ilije. Obe moštvi nastopita v glavnem v enaki sestavi kot prošle nedeljo proti Primorju. Po igri, ki sta jo pokazali moštvi preteklo nedeljo, bo dala mlada, tehnično nedvomno najboljša rezerva dosežani prvi garnituri svojega kluba mnogo opraviti; zmaga I. moštva je celo precej dvomljiva.

Sokol

— **Sokolska župa Celje** bo priredila 6. junija večji zlet v Trbovlje, kjer bo slovesna otvoritev Sokolskega doma.

— **Sokol v Bydgoszczu — Poljska** je poslal JSS vabilo sedečo vsebine: »V dnevi 23. in 24. maja t. l. bo praznoval Sokol v Bydgoszczu 40letnico svojega obstoja. Stride set let — težkega bola z nasprotniki, odstranjevanja ovir s trnjeve poti, utrjevanja čela, krepitev duha, utrjevanja volje sokolske družine, 40 let oblikovanja poljskega srca v domovinski ljubezni. Sokol bydgoski, ki je kakor mati sokolskih gnezd v Zveznici Pomorski in ki je prestal toliko muk in trpljenja od Prusov in ni niti trenutke pozabil svojega poslanstva, se ožra danes, prepevši vse te viharje, s ponosom na minule čase. Zdaj slavi svoje trumne. Ali ne bomo pohiteli k njemu? Prosimo vas vse, prilitite v kar največjem številu k poklonitvi naše prošlosti in k manifestaciji poljske sokolske sile!« — Vabilu je priložen program telovadbe in svečanosti

— **Izbirna tekma telovadcev COS.** za mednarodno tekmo v Lyonu se je vršila 11. t. m. v Pragi. Od 16 prijavljenih telovadcev se jih je izbralo 12 za skupno celodnevno treniranje, ki se je pričelo 18. t. m. in bo trajalo do odhoda v Lyon. Od teh 12 telovadcev bodo postavili vrsto (6 tekmovalcev in 2 namestnika) tik pred odhodom v Lyon. Pri skupnem treniranju so sledeči bratje: Vácha, Effenberger, Šupčík, Riessner, Pecháček, Gajdos, Karafiát, Veselý, Malý, Sychra, Turna, dr. Klinger.

Milijunska dedščina.

Mladenci, bogat dedič, se mora že v tem tednu poročiti, sicer izgubi milijonsko dedščino svojega muhestrga strica. Iz tega razloga išče mlado gospodinjico ali vdovo lepe zunanosti in lepega vedenja, ki bi se hotela že v tem tednu poročiti. Pripravite vse za osebni sestanek v četrtek ali petek (22., oz. 23. t. m.). Natančni naslov sporočim te dni, ko pridem osebno v Ljubljano.

Werner Krauss **LYA de PUTTI** Georg Alexander

LJUBOSUMNOST

DANESI — ELITNI KINO MATICA 4, 1/2, 1/8, 9.

Polet „Norge“ na Svalbard

Predsedstvo norveškega aerokluba („Norsk Luftseiladsforening“), ki je organiziralo letošnjo Amundsenovo ekspedicijo, izjavlja, da ostane zrakoplov „Norge“ v Gatičini samo do tleja, dokler si posadka ne odpočije. Ko bodo končane priprave za nadaljni polet, se napoti „Norge“ proti Svalbardu. Če bo vreme ugodno, poleti iz Gatičine 25. aprila. V Gatičini obnovi zalogo plina, olja in bencina. Start je odvisen tudi od odhoda ladje „Heimdal“ iz pristanišča Hammerfest na Svalbardu. „Heimdal“, ki je last norveške vojne mornarice, vzame s seboj zalogo bencina in vodikove bombe. Ladja se je izkazala v svalbardskih vodah že pri ekspediciji docenta Hoela. Obalo Svalbarda in Kingsbaya so blokirale še začetkom aprila ledene gore tako, da je našel ladja „Hobby“, ki se je baš vračala, na velike težave.

Če bo vreme ugodno, se „Norge“ ne ustavi v Vadsö, kjer je pripravljen hangar, temveč poleti naravnost na Svalbard. V Kingsbaya je hangar že izdelan in pokrit s pločevino. Če bo pihal močan veter, se ustavi „Norge“ tudi v Vadsö. Polet iz Gatičine do Kingsbaya bo za Amundsenov zrakoplov najtežja preizkušnja. Ocean med Severnim rtičem in Svalbardom pokriva namreč vsako leto ob tem času goste megle. Poleg tega pihajo nad Svalbardom močni vetrovi tako, da „Norge“ prav lahko zgreši pot.

V soboto je prišel Amundsen v Tromsö, kjer se je vkrcal na ladjo „Knut Skaaluren“ in odplul naravnost na Svalbard. V Kingsbaya bo stanoval z Ellsworthom in Nobilom pri ravnateljih premogovnikov Knutsenu in Brandalu. Polet na severni tečaj in Aljasko je določen za prve dni maja, če bo seveda lepo vreme.

Kakšen je zrakoplov „Norge“

Amundsenov zrakoplov „Norge“, ki ga poznajo naši čitatelji po sliki v sobotni številki „Slov. Naroda“, meri v notranjosti 18.500 m³. Dolg je 106 metrov, širok 18.38, visok pa 24.30 m. Ima tri motorje po 240 HP. Če je vreme ugodno, leti „Norge“ 100 km na uro. Kabina je razdeljena na štiri dele. V prvem so vodilni aparati, telefoni in instrumenti za opazovanje. V drugem so znanstveni instrumenti in zemljevidi, v tretjem radio-aparati, v zadnjem pa zaloga živil in bencina. Posadka bo štela po letu s Spitzbergom 27 mož. Sedaj šteje 17 mož. Za te so v zrakoplovu samo 4 postelje, tako, da morajo med poletom večino stati. Naravno, da jim je vsaka postaja dobrodošla, ker v zrakoplovu ne morejo spati. Postelje si prijeteljsko dele tako, da spita po dva na eni, drugi pa čakajo, da pridejo na vrsto. Ta turnus ostane v veljavi tudi pri poletu čez severni tečaj.

Pregled dosedanjih svetovnih poletov

Povodom Amundsenovega poleta na severni tečaj je zanimivo primerjati s to ekspedicijo velike polete v zadnjih letih. L. 1920 je preletel Italijan Ferrari pot od Rima do Tokia, ki znaša 17.000 km. Polet je trajal 77 dni. Ferrari je letel povprečno 285 km na dan. Znan je uspeh, ki ga je dosegel v aviatiki popularni francoski letalec Pelletier d'Olisy, ki je preletel od Pariza do Šanhaja v 26 dneh. Ta pot je dolga 16.000 km. Letel je torej povprečno 630 km na dan. Med poletom je Pelletier prehitel angleške letalce, ki so hoteli leteti okrog sveta, pa se jim ni posrečilo. Pač pa se je posrečil polet okrog sveta štirin ameriškim letalcem, ki so leteli na aeroplanih tipa „Douglas“. Prva sta preletela okrog sveta Smith in Nelson. V 170 dneh sta preletela

37.000 km. Letela sta torej povprečno 220 km na dan.

Znan je tudi polet angleškega letalca Brauckra v Indijo, kjer je skušal njegov pilot Cobham preleteti Himalaje. Velik letalski triumf je bil lanski Pinedov polet iz Rima v Avstralijo, na Japonsko in nazaj. Pined je imel aeroplan tipa „Savoya“ z motorjem Lorraine-Dietrich 450 HP. Polet je trajal od 20. aprila do 7. novembra. Pot je znašala 55.000 km. Pined jo je preletel v 370 urah tako, da je letel na uro povprečno 145 km. V hitrosti je dosegel rekord kapitan Arahart, ki je preletel v 3 dneh po Pariz—Beograd—Carigrad—Bukarešta—Moskva—Kodanj—Pariz, dolgo 8500 km. Povprečno je preletel na dan 2830 km. Zadnji važnejši polet so lanski Amundsenov polet na severni tečaj, španski polet preko Atlantskega oceana in Comhamov polet preko cele Afrike. Pot Amundsenovega zrakoplova „Norge“ gre od Rima preko Toulona v Pulham, Oslo—Gatičino—Spitzberge in severni tečaj.

* Novi rekordi v gladovanju. Iz Berlina javljajo, da sta umetnika v gladovanju Sastello in Harry se dni potolkla Jollyjev svetovni rekord in sta oba gladovala 24 ur več, torej 45 dni. Za časa gladovanja sta

popila 600 steklenic kisle vode in pokadila 10.000 cigaret. Sastello in Harry se nameravata producirati tudi v Ameriki. — V Essenu je gladoval že 20 dni, nekdo človek v stekleni omari. Ležal je tudi vkovan v težke verige. Te dni je dobil gladovalce hud živčni napad in so ga morali v brezupnem stanju prepeljati v bolnico.

Nesreča pri iskanju kapitana Esteveza

Včeraj smo poročali, da so našli angleški letalci španskega kapitana Esteveza, ki se je izgubil med poletom iz Madrida v Manilo. Pri tem je zadel angleške letalce težka nesreča. Aeroplan letalca Tweedie, sina znamenite angleške pisateljice Alec Tweedie, je zadel v zraku ob letalu poročnika Wallaca. Oba aeroplana sta se razbila. Letalca sta bila takoj mrtva. Druga dva angleška letalca sta našla kapitana Esteveza kakih 40 milj od zapuščenega aeroplana v puščavi. Mehanika so našli 25 milj dalje. Bil je tako izmučen, da ga niso mogli takoj prepeljati v Amman. Vročina in žejla je oba letalca tako izžepala, da bosta morala ostati nekaj dni v bolnici.

Rektografični, kopirni, računski in povoščeni zvitki. Role (zv.tki) za registrirne blagajne in računske stroje. Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova 6

URADNIK

s srednješolsko naobrazbo išče mesta pisarniškega vodje, blagajnika ali kaj sličnega pri kakšnem večjem podjetju. Zmožen je vsega pisarniškega dela, knjigovodstva, evidence, blagajne itd. ter sloven., nem. in italijan. jezika. Ponudbe pod „Dobra moč-1255“ na upr. Slov. Naroda.

Vpokoji. višji deželni sodnik
dr. IVAN MODIC

Je otvoril svojo odvetniško pisarno v Ljubljani, Gradišče št. 10, poleg dramskega gledališča

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent „ideal“ z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno ekzistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepi

F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5
Generalni zastopnik.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancom prelužno vest, da je poklical Vsemogočni k sebi našega preljubljenega sina, brata, svaka in strica

Ludovika Werniga

nasledbenca dr. telesnicio

ki je za večno odšel od nas v torek, 20. aprila 1926 ob 8. dopoldne.

Pogreb nepozabnega dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 22. aprila 1926 ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti, Hranilniška cesta 8, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1926.

Globoke žaluječi ostali.

Potrži globoke žalosti javljamo prelužno vest, da je preminula dne 19. aprila po mučnem boju naša ljubljenica sestra, svaka in tetka, gospa

Marija Dobrovoljc roj. Škof

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v sredo, dne 21. t. m. ob 15. iz hiše žalosti na verško pokopališče.

LJUBLJANA, dne 20. aprila 1926.

Iva Šustar roj. Škof, Lovro Šustar, sestra, mag. rač. nadrev., svak. Miran, nečak.

izvanredna novost!

Patentna preproga - postelja

ki ne potrebuje modroca in jo more vsak človek nositi na rokah. Potrebna je v vsaki hiši, hotelu, kopališču, in ladji ter stane samo Din 300.— Po pošti s povzetjem.

Nadalje imam veliko zalogo perja: za zglavnice in blazine, kg Din 60.—, pol belo kg Din 100.—

Josip Brozović kemična čistilnica perja Zagreb, Boškovičeva ulica 18.

Neprodaj manjša količina srebrnih kron.

— Ponudbe z navedbo cene za komad na upravo „Slov. Naroda“ pod „Srebro/1195“.

Gostilno

dobro dočeta na prometnem kraju v Ljubljani ali v večjem industrijskem kraju — iščem v najem za takoj. — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Prometni kraj/1209“.

Hiromant,

psihografolog, fizionomist N. J. Sadluki — sprejema dnevno od 9.—12. dopoldne in od 2.—7. popoldne. — Nebrojna zahvalna pisma od klijentov. — Celje, Hotel „Evropa“, soba št. 14. 1252

Dvigajte pisma

v upravi „Slov. Naroda“: „Centrum“; „Dobro plačilo 1069“; „Fotograf 1210“; „Mala hišica 1124“;

Salamo

zajamčeno pr. ovrstno blago v posredniški zbirnici po povzetju stalnih cenah stara socialna veštrgovina

Julio Schmidlin i drug ZAGREB 81 T Preradovičeva ulica 24 Zahtevajte cenike!

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi FRANK BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrošje Stev. 5

Boljša moč

za vrezovanje čevljev (gornjih delov), z nekaj kavcije — se išče za mesec junij. Plača po dogovoru. — Naslov pove uprava „Slov. Naroda“.

Nekaj pohištva

naprodaj na Taboru št. 6. II. nadst., desno. 1245

Rimske Toplice

(jugoslovanski Gastein) daje popolno oskrbo (5 obrokov) vsehvi sobo v maju in septembru za dnevni 55 Din. — Prospekte brezplačno pošilja Kopalniška uprava Rimske Toplice. SHS. 1248

Za novoosnovani komercijalni urad v Zagrebu se išče perfektna stenotipistinja

s popolnim znanjem slovenske, rvaščine ter nemščine v govoru in pisavi. Službeni nastop takoj. — Ponudbe z zahtevki so nasloviti na uravnavatelja Egoša Srebrta. Zagreb, Gjorgjevičeva 8 a/II. 1227

Milijonska dedščina!

Mladenič prijazne znanosti, finega vedenja, — išče mlado gospodično ali vdovo prijazne znanosti v avstro-žensko. Predpogoj: ženitev še ta teden, sicer izgubi milijonsko dedščino svojega muhegasta strica. Pripravite se za osebni sestanek! — Ko pridem te dni v Ljubljano, sporočim svoj natančni naslov. — Ponudbe na: Elitni kino Matiča pod „Milijonar“. 1250

Nagrada

novi dvokoles ali otroški športni voziček.

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana tvrdka deset novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi za nagrado novo dvokoles, kompletno z angleško pnevmatiklo ali otroški športni voziček. Zahtevajte cenik. Prodaja na obroke. Največje skladišče dvokoles, otroških vozičkov in pnevmatik. „TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov. Ljubljana, Karlovska 4.

Zahvala.

Pod vtisom veličastnega spreveda na zadnji poti našega draga rajnega, gospoda

Antona Foersterja

izrekamo prečastiti duhovščini in Vam vsem, ki ste se prišli posloviti kot zvesti prijatelji, znanci in čestilci njegovih zaslug. Vam, ki ste mu okitili gomilo s cvetjem, Vam gospodom, ki ste pristopili k odprtemu grobu, da spregovorite v slovo in Vam gospodom pevcem iz Ljubljane in Novega mesta za divno petje, Vam vsem boji naša topla, iskrena zahvala, ostane v ljubem spominu prisrčnost utehe, kakoršne nam je bilo vse čaščenje nezabnega nam pokojnika.

NOVO MESTO, dne 20. aprila 1926.

1254

žaluječa rodbina.

KRAPINSKE TOPLICE

polet Zagreb, Hrvatska. 420 C termalna voda in blato zdravilo revmo, protin, ischias, ženske bolezni itd. Stanovanje s popolno oskrbo dnevno Din 50.— do 80.— za osebo v pred- in po sezoni z/atni popusti. Vojna glasba ter druge zabave. Kopei doma, lastna elektr. razsvetljava in tako dalje. Več pove in prospekte daje kopalniška uprava Krapinske toplice. 64 T

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carne po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Pomladne novosti

negavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, ročavice, naramnice, palice, razna mila, gume in potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike.

NAJNIZJE CENE. NAJNIZJE CENE.

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

POZOR!

Radl ugodnega nakupa surovin nudi po izredno znižanih cenah vse

vrvarske lastne izdelke iz dolge konoplje

kakor vrvi za stavbe, perilo itd. štrango, usde, cungete, oprti, trtne, tesarske in z darske vrvice, šm.s, močvoz (špag) itd.

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konoplnino

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 31

Telefon 4-1.

MARIBOR, Vetrinjska 20

Telefon 454.

Na debelo!

1223

Na drobno

Podizanje zgrade za električno centralu u Subotici

Direkcija Državnih železnica u Subotici na temelju rešenja Gospodina Ministra Saobraćaja M. S. Br. 7564 od 22. novembra 1922. godine i u smislu čl. 86—98. Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 15. maja 1926. godine prvu ofertalnu licitaciju za izvršenje zemljanih, zidarskih, kamenorezačkih, gvozđarskih, tesarskih, pokrivačkih, limarskih, stolarskih, bravarskih, staklarskih, mazalačkih, tapetarskih, vodovodnih i kanalizacionih radova i radova za instalaciju električnog osvetljenja oko podizanja zgrade za električnu centralu u Subotici.

Kaucija od 5 % ponudjene sume za naše, odnosno 10 % za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih železnica u moneti predviđenoj po čl. 88. Zakona o državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: „Ponuda za izvršenje zemljanih, zidarskih, kamenorezačkih, gvozđarskih, tesarskih, pokrivačkih, limarskih, stolarskih, bravarskih, staklarskih, mazalačkih, tapetarskih, vodovodnih i kanalizacionih radova i radova za instalaciju električnog osvetljenja oko podizanja zgrade za električnu centralu u Subotici od ponudjača N. N.“ predaju se najkasnije do 11 časova u Gradjevinskom Odeljenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. Sprat vrata br. 9.).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća, koja podnesu uverenje o prijavi preduzeća mačke radnje za ovu godinu, kao i uverenje o tome da su platila porez za tekuće tromesečje.

Zastupnici ponudjači pristupiti se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje, da ih mogu na ovaj licitaciji zastupati.

Članovi, obrazac ponude, predračuna troškova i ugovora, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 100 dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odeljenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se platiti.

Iz Direkcije Državnih železnica u Subotici,

Br. 16.483/1926.